

BCU Cluj / Central University Library Cluj

EPOCA de AUR	
Vol. III. Duminică 18 Mai 1924 No. 10.	
POLITICE ȘI SOCIALE	
<i>Un bilanț sinistru</i>	527
<i>Adunarea societăților de pace</i>	534
<i>Giganții afacerilor din America</i>	535
ȘTIINȚĂ ȘI DESCOPERIRI	
<i>Teoria electronilor</i>	528
RELIGIE ȘI FILOSOFIE	
<i>Pentru toți cari iubesc dreptatea</i>	523
<i>Un sămănător se duse să samene</i>	532
CULTURĂ ȘI IGIENĂ	
<i>Praf fin pentru dinți</i>	533
<i>Remediu în contra diabetului „Intarvin“</i>	533
<i>Pentru dinții cari se clatină</i>	533
CRONICA ȘTIINȚIFICĂ	
<i>Situația femeii ruse</i>	531
<i>O unire latină internațională</i>	531
OGLINDA LUMII	
<i>Opium, morfina, cocaina, heroina și hașișul</i>	531
<i>Eminescu în ungurește</i>	536
<i>Un submarin englez uriaș</i>	536
<i>Recordul mondial al telegrafiei fără fir</i>	536
<i>Groznicul cutremur de pământ în America</i>	536

Duminică 18 Mai 1924
Volumul III * Nrul 10.

 *Apare tot a două Duminică în Cluj, Strada Nicolae Filipescu n-rul 10 * * * **

Abonamente: pe un an 75 lei, pe jum. an 40 lei, Exemplarul 3 lei. În America pe an \$1,00. Ex. 5 cents

EPOCA de AUR

Vol. III. Duminică 18 Mai 1924 No. 10.

POLITICE ȘI SOCIALE

<i>Un bilanț sinistru</i>	527
<i>Adunarea societăților de pace</i>	534
<i>Giganții afacerilor din America</i>	535

ȘTIINȚĂ ȘI DESCOPERIRI

<i>Teoria electronilor</i>	528
--------------------------------------	-----

RELIGIE ȘI FILOSOFIE

<i>Pentru toți cari iubesc dreptatea</i>	523
<i>Un sămănător se duse să samene</i>	532

CULTURĂ ȘI IGIENĂ

<i>Praf fin pentru dinți</i>	533
<i>Remediu în contra diabetului „Inturvin“</i>	533
<i>Pentru dinții cari se clatină</i>	533

CRONICA ȘTIINȚIFICĂ

<i>Situația femeii ruse</i>	531
<i>O unire latină internațională</i>	531

OGLINDA LUMII

<i>Opium, morfina, cocaina, heroina și hașișul</i>	531
<i>Eminescu în ungurește</i>	536
<i>Un submarin englez uriaș</i>	536
<i>Recordul mondial al telegrafiei fără fir</i>	536
<i>Groaznicul cutremur de pământ în America</i>	536

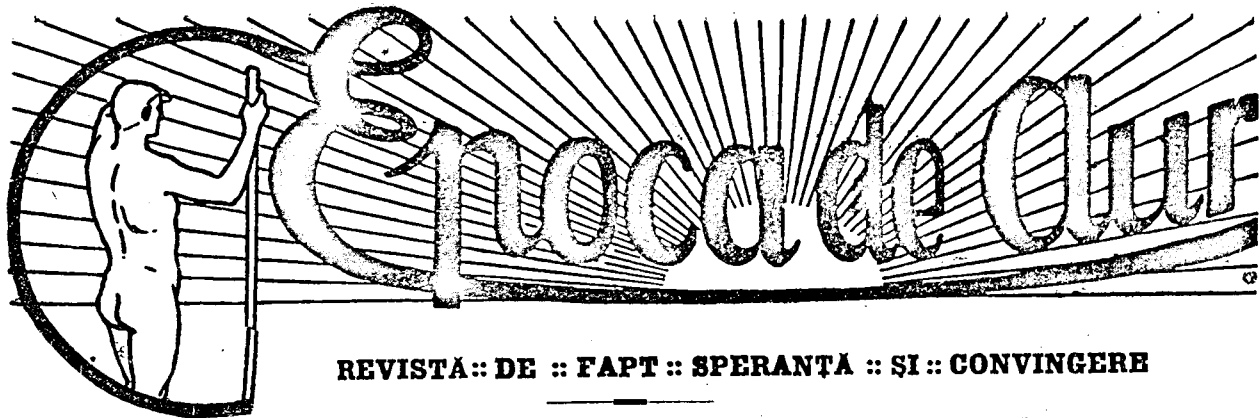
BCU Cluj / Central University Library Cluj

Apare tot a doua Duminică în Cluj,
Strada N. Filipescu 10. — Telefon 4-46.

Redactor *J. B. Sima*

Abonamente: pe un an 75 lei,
pe jumătate de an 40 lei.
Numeri singuratici 3 lei exemplarul.
In America: pe un an 1 dolar.
Numeri singuratici 5 cents exemplarul.

Toate scrisorile și abonamentele să se
facă pe adresa „*Epoca de Aur*“
Strada N. Filipescu 10. *Cluj*

REVISTĂ :: DE :: FAPT :: SPERANȚĂ :: ȘI :: CONVINȘERE

A P A R E T O T A D O U A D U M I N E C Ă * * * * *

Vol. III.

Duminecă, 18 Mai 1924.

No. 10.

PENTRU TOȚI CARI CUGETĂ ȘI IUBESC DREPTATEA

„Pe pământ va fi strămtorare printre neamuri, cari nu vor ști ce să facă la auzul urletului mării și a valurilor: oamenii mai își vor da sufletul de groază în așteptarea lucrurilor cari se vor întâmpla pe pământ.”—Luca 21:25,26

ACESTE cuvinte pline de însemnătate a celui mai nobil dintre toți nobilii ce au trăit pe acest pământ, sunt de fapt, cele mai marcante semne din zilele noastre, ce trebuie să le recunoască fiecare cugetător fără prejudețiu. Schimbarea și transformarea pe toate terenurile în societatea omenească, ca nici într'un timp cunoscut vreodată înainte, nu mai provoacă curiozitatea nici barem a unei generațiuni, fiindcă s'a dezlăsat de-a se mai impresiona, deși toate miracolele și întâmplările îngrozitoare din zilele noastre, ochii celor ce au învățat a privi lucrurile din punct de vedere supra omenesc, le văd: din punctul de vedere al lumii întregi și cu aceasta din punctul de vedere al aceluia care a creat lumea; și înțelepciunea lui atât de cunoscută în toate operele sale, mai ales în opera de creare, conform planului său, silește la acea convingere, deoarece în întâmplările și dibăcia popoarelor nimic nu să face neplăcut, nimic neprevăzut, necunoscut, adică nimic nu să poate obține sau mijloci fără permiterea Lui. Numai mâna plină de putere a Creatorului, care lăasă odată ca masele uriașe ale planetei pământul, clocotinde, să se prăbușească una peste alta, a permis ca formele imperfecte ale ordinii sociale omenești, să se ridice una contra alteia, pentru a distruge tot ce nu e în armonie și împiedecă planul său, și a construi din nou ceea ce se vede de lipsă pentru îndeplinirea desăvârșitului.

Îndeplinire, perfecțiune?—Sunt peste tot aceste lucruri pe pământul nostru cu puțință? Poate o minte sănătoasă, sau poate un om din întâmplare și influențat din afară ca să aștepte vreodată astfel de lucruri, într'o viață atât de strămtorată și grea? Nu este aceasta o nebunie, de a asculta utopiile [planurile cari nu se pot duce la îndeplinire] aceluia cari mai așteaptă încă o „Epocă de Aur“ pentru omenire; o epocă, unde să fie o deplină libertate, o perfectă fericire și o viață morală și curată a tuturor oamenilor; perfectă sănătate fără pierderea puterilor și prin aceasta să se împărtășească fiecare creatură cugetătoare de pe acest pământ, de o fericire și de o viață perfectă? Trebuie cei drept mărturisit, că privirile

asupra acestor lucruri sunt ademenitoare, încât chiar și cel mai mare sceptic s'ar afla pregătit, pentru ajungerea lor, a intra într'o discuție, numai de i s'ar da cauze de a cugeta, că aceste bunuri vrednice de dorit, care de fapt sunt o lipsă pentru omenire, la care va timp sub oarecari împrejurări, s'ar putea câștiga. Este vre-o cauză rațională pentru procedeu susnumit? Deci am ajuns la întrebări, și ce e mai ușor decât a întreba:

1. Pentru ce să cugetă toți oamenii, cari astăzi sunt stăpâniți de câștigul sau folosul propriu, numai să se înșele reciproc, să-și facă rău, și unul altuia să-și cauzeze lucruri, cari îi conduc într'o parte dela principiile iubirei și dreptății; și pentru ce nu folosesc ei intelgența lor și toate capacitățile ce le stau la dispoziție, cât și împrejurările, pentru binele și pacea tuturor oamenilor?

2. Pentru ce nu sunt în locul influențelor rele, în înțelesul amintit mai sus, cari domnesc acuma lumea, influențe bune, cari se conducă la condiții ideale?

3. Pentru ce unii oameni au toate iar alții nimic?

4. Pentru ce trebuie ca unii oameni să lucre de dimineață până seara târziu, fără ca prin aceasta să poată câștiga numai barem cele mai de lipsă pentru viața lor, până când alții nefăcând nimic totuș au toate bune și deplin?

5. Pentru ce caută unii de-a câștiga tot mai mult, când ei deja au cu mult mai mult decât ei pot întrebuința, și din această cauză iau dela cei cari nu au, și încă dela cei ce au cu mult mai puțin decât ei au trebuință? Este o cauză rațională pentru o asemenea procedură? Nu este destulă hrană, îmbrăcăminte etc., pentru toți oamenii pe pământ, decât că ei să fie siliți să strângă atâta proviziune pentru viitor, cum ei fac aceasta? sau este o temere că hrana și îmbrăcăminte ar epuiza odată de pe acest pământ, de ei să poartă în modul acesta? sau ce fel de cauză poate da naștere la o astfel de procedură, poate cel din urmă sfârșit al tuturor contrastelor, cari s'au impus și există între oameni, clase și popoare?

6. De ce bunurile zilelor noastre cât și mașinele

„invențiunile) etc. sunt numai pentru aceia cari îngrămădesc la bogății fără de nici un folos, și cari întrec cu mult măsura trebuințelor lor?

7. Pentru ce nu există legi cari să oprească, să pedepsească și să împiedece acest furt de sgârcenie a binecuvântărilor pământesti, care s'a exercitat de când lumea și să exercită?

8. Pentru ce nu se simte și nu devine fiecare om obligat legal la o parte de timp, de putere și influență pentru a crea o condiție fericită și durabilă?

9. Pentru ce nu sunt folosiți sclavii de fier [mașinele] la muncă, pentru ca partea ce cade pe toți oamenii să fie redusă la un minimum, poate cel mult de 3-4 ore zilnic, pentru ca ei [oamenii] să aibă timp a se îngriji atât de fizic [corp] cât și de spirit?

10. Pentru ce se permite ca acești sclavi amintiți mai sus, să fie întrebuințați numai, pentru unii puțin prin cari bunurile pământului sunt îngrămădite în tot mai mare măsură pe seama lor egoistă?

11. Pentru ce devine omul bolnav?

12. Pentru ce îmbătrânește?

13. Pentru ce moare?

14. Pentru ce nu este posibil să i se dea vieții omului măsura de putere, care constă totuși, numai din „întrebuințarea și rezerva de puteri“ prin activitatea ambelor părți ale corpului, așa că atunci o descreștere și o pierdere a puterilor și cu aceasta căderea și derăpănarea corpului să fie împiedecată?

15. Pentru ce, dacă însuși grăunțele de grâu după ce și-a găsit: creșterea, înflorirea, coacerea, veștezirea și groapa își găsește și învierea, iar omul să meargă în groapă fără speranță?

16. Pentru ce, pentru ce, pentru ce?

Fără îndoială întrebările precedente sunt pentru fiecare om cugetător și iubitor de dreptate, în anumită măsură, problema tutor problemelor, asupra cărei se rentează a cugeta; da, noi credem a nu greși în conclusiunile, că tocmai suma unităților precedente poartă în sine răspunsul afirmativ pentru posibilitatea împrejurărilor, cari pentru a aduce condițiunile fericite în cari vor putea domni libertatea, fericirea și viața eternă pe întreg pământul binecuvântat, vor trebui să meargă înainte. Astăzi ochii noștri întristați văd pe întreg pământul contrarul domnind, totuși, fiindcă domnește contrarul trist, trebuie să recunoaștem cu toții, că la așezarea unor „dacă“ și la înlăturarea multor „însă“, atunci ar fi cu putință introducerea împrejurărilor cum se arată din întrebările de mai sus. Ce-i drept, nici unei puteri omenesti nu-i va succede acuma înlăturarea puterilor și împrejurărilor cari să luptă contra introducerii astor fel de condițiuni binecuvântate; pentrucă pe calea adevărului ele nu se pot înlătura, deoarece drept și lege momentan domnește, influențează dirigează prin clasa celor puțini, cari cei dintâi și mai repede ar trebui să simțescă asprimea legii, pentruca bunurile pământului care aparțin tuturor și pe cari ei le-au îngrădămit în hambarele lor, fără de nici un folos, să fie împărțite spre folosul tuturor. Influența lor mare, pe care și-o exercită prin jurisprudență și puterea legislativă, va căuta cu toată energia să împiedece aceasta, ca acest privilegiu de condițiuni răpitoare să le rămână numai lor. Dar cu forța nu se pot ajunge astfel de

împrejurări, fiindcă forța mai totdeauna să exercită cu nedreptul, deoarece acolo, unde dreptatea domnește în general, nu mai trebuie să fie nici o forță, până când, dacă forța de astăzi vine aplicată din partea oricărui partid pământesc, mai totdeauna, mai mult sau mai puțin, fără să ia în considerare dreptul, procedează după principiile unui partid sau clasă și prin urmare necondiționat conduce la distrugerea celor ce sunt în existență, iar nici odată la clădirea împrejurărilor sănătoase și aducătoare de fericire. Numai o putere ce stă supra toți oamenii și intereselor de partid, și peste toată puterea omenească, e în stare să folosească forța pentru a introduce dreptul general în modul aducător de binecuvântare. Pentru aceea, împrejurările fericite amintite mai sus, nu sunt de așteptat printr'un program al oarecărui partid pământesc; și dacă nu va întreprinde puterea cerească supraomenească, toată dorința popoarelor, dorința partidelor după Epoca de Aur a libertății, fericirii și vieții eterne e numai degeaba. Inșă la incurcătura și lovitura greșită a tuturor încercărilor omenesti și promisiunea programelor de partid, și la împăcarea ideilor popoarelor stă neclătit sau nestrămutat, serios, tăcut și dumnezeesc un martor vechiu credincios în mijlocul unei tulburări de dureri omenesti și vestește o dimineață aproape și plină de binecuvântări, de bucurie pentru toată lumea; vestește o împărăție care stă mai presus decât toate popoarele și împărățiile lumii, și care va avea un rege, care va fi peste toate interesele omenesti și „nu va judeca după vederea ochilor săi și nici după auzirea urechilor sale“ (Isaia 11:3), adică nu se va lăsa influențat de expresiunile cari au o aparență dreaptă fiindcă ele sunt vechi, ci după cum spune profetul cărunț, „va judeca pe cei săraci cu dreptate și va hotări drept pentru cei sărmani ai țării; va lovi pământul cu varga gurei sale, [adecă cu adevărul adevărului său]. Și cu suflarea buzelor sale va ucide pe cei nelegiuiți“, ceea ce însemnează: va veni cu un spirit nou peste tot pământul rușinând, luptând și în sfârșit nimicind, spiritul oamenilor răi. „Dreptatea va fi cingătoarea coapselor sale și credințioșia cingătoarea șelelor sale.“ Fiindcă șelele și coapsele sunt părți în coprul omenesc, cari dau tăria corpului, această expresie însemnează că baza fundamentală în împărăția viitoare nu o va forma dibăcia diplomației, nici puterea rezultătoare din influența religioasă și politică, ci credințioșia și dreptatea vor fi bazele împărăției lui Dumnezeu viitoare, promisiă neamului omenesc pe pământ.

Aceasta e utopia la care mai înainte ne-am încrețit fruntea și am răs domol. Acesta-i neraționalul care „înțelepții“ pământului, cu o cugetare scuturândă din cap, fără a fi capabili de a arăta omenirii drumul care conduce la mulțumire și fericire, îl înlătură, și care totuși stă atât de aproape de ușă, încât pe toți îi va surprinde, cari fără cugetare încearcă a se ținea de tradițiile vechi, împiedecând nașterea Epocii nouă. Cău:ele și lanțurile luminei și ale adevărului vor face neactive puterile și influențele cari au silnit omenirea și cari au împiedecat bunurile pământului. Inaltul Creator al cerului și al pământului a cărui existență și statornicie nu poate fi negată prin nici un fel de argument, spune în cuvintele sale din Psalm 2:

„De ce s'au infuriat popoarele și națiunile cugetă deșerte? Regii pământului s'au resculat și mai marii împreună se sfătuesc, asupra lui Dumnezeu și asupra Unsului [Christos] său, zicând: Să rupem legăturile lor și să lepădăm dela noi funiile lor“ (vers 1-3). Dar cum le răspunde el lor? El zice în vers 4-11; „Cel ce locuiește în ceriu râde, Domnul își bate joc de dâșșii. Atunci va vorbi către dâșșii în mânia sa și, în aprinderea sa îi va înspăimânta: Unsam zice-va el pe regele meu în Sion, muntele meu cel sfânt și voiți prochema așezământul său. Tu ești fiul meu, astăzi te-am născut. Cere dela mine și-ți voi da popoarele drept moștenire și marginile pământului drept stăpânire. Tu cu sceptrul tău de fer îi vei zdrobi, ca vasele olarului îi vei sfărma. Și acum regilor, înțelepțiți-vă; învățați-vă judecători ai pământului. Serviiți lui Dumnezeu cu frică și bucurați-vă cu cutremur!“ De fapt aceste cuvinte, citite în lumina lor adevărată, au o mare însemnătate. Peste tot unde citim în Biblie se vestesc numai promisiuni și binecuvântări, bazate pe iubire și dreptate, cari vor aduce omeniței libertatea, pacea, fericirea și viața venică atât de mult dorită. Isaia zice în cap. 32: „Iată un rege va domni în dreptate și mai marii vor governa după drept. Prostul nu se va mai numi nobil și nici sgârceitul nu se va mai numi darnic.“ Psalm 72: „Dumnezeule dă judecățile tale regelui ca să judece pe poporul tău cu dreptate și pe săracii tăi după drept. Munții să aducă pace poporului și colinele îmbelsugare. Să judece pe săracii poporului: să ajute pe fii săracului și să sfărâme pe cel apăsător...“

„Căci el va scăpa pe cel sărac care strigă după ajutor, și pe cel apăsător care n'are nici un ajutor... Belșug de grâu va fi pe pământ, pe vărfurile munților: foșnivor ca Libanul fruptele sale, și oamenii din cetate ca iarba pământului vor înflori.“ Profetul Mica în cap. 4 zice: Când el va domni în împărăția lui Dumnezeu—zisă în cuvinte profetice „muntele lui Dumnezeu“—atunci oamenii „își vor făuri săbiile lor în cosoare. Popoarele nu se vor mai lupta unul contra altuia și nu se vor mai instrui soldați pe acest pământ, ci [vers 4] fiecare va ședea sub via sa și sub smochinul său“: și (Isaia 65) împrejurările nefericite de astăzi, că unii toate le au, iar alții nu au nimic: că unii muncesc numai ca alții să se folosească de ostenețele lor, vor fi înlăturate, pentru că în (vers 21-22) arată că: „vor zidi case și vor locui în ele, vor sădi vii și vor mânca fructul lor. Nu vor zidi ei și altul să locuiască în ele: nu vor sădi ei și altul să mănânce fructul lor...“—Minunată priveliste!—și totuși citind aceste sîre, cineva ar putea cugeta: voi sunteți fanatici și să se întrebe, dacă acestea trebuie să fie, pentru ce nu le-a făcut Dumnezeu la început când a făcut pe om? Și cu aceasta venim la prima noastră întrebare, pe care iubitorul cetitor să binevoiască a o privi din nou. Noi răspundem la întrebare: A ordonat Dumnezeu omului ca să facă aceea ce el astăzi face? Nu spune Cuvântul Său, Biblia, în tot locul tocmai contrarul la ceea ce ei fac astăzi? Nu oprește de-a fura, de-a înșela etc.? Nu Dumnezeu a fost acela care deja cu ocazia fructului oprit, având în vedere amara lecțiune ce va rezulta din păcat, a interzis primului om de-a se atinge de ceea ce nu este a lui?

Și nu tot oamenii au fost aceia cari și-au bătut joc de acestea sfaturi și au lucrat conform înțelepciunii lor, zicând: Nouă nu ne trebuie nici un Dumnezeu și prin urmare nici cuvântul Său, Biblia. Și oare fost-a aceasta altcum posibil decât cum s'a întâmplat, adică, că pe când oamenii cu voe liberă, a căror voe liberă, natural, el ca Creator drept nu o putea silui, să i se arunce în vânt propunerile și sfaturile sale binevoitoare; ba ei încă nici astăzi nu obsearvă drumul plin de experiențe și costul acestui drum fals, pe care singuri și l-au ales, ca să-l părăsască? Fiecare om fără prejudețiu va recunoaște, că aceasta e nelaloc și fără cugetare, a nu observa sfaturile și propunerile unei ființe-inteligente și atunci a o face responsabilă pentru pagubele devenite din cauza că tu nu ai primit sfaturile ei. Totuși cu această constatare nu suntem noi servii, pentru că chiar o recunoaștere de datorință, plină de părere de rău, a tuturor oamenilor, în această privință nu ar schimba împrejurările, din care cauză trebuie să trecem la a doua întrebare, pe care noi, pentru însemnătatea ei privind încă odată înapoi, voim să ne-o reamintim verbal.—Noi răspundem la această întrebare că deja mărturiile profetice ale Bibliei, introduse înainte, ne-au arătat, că în viitorul de tot apropiat, trebuie să între o schimbare în această privință. Scripturile ne arată precis,—prin o socoată a timpului cronologic, despre care poate mai târziu ar fi mai mult de zis,—că la anul 1914 d. Chr., timpul necesar pentru experiența urmărilor rele a unui drum greșit, întrucât ele și-au ajuns sfârșitul, Creatorul înțelept va permite, ca principiile false, dominante până atunci peste pământ, să se descompună printr'o luptă a egoismului între popoare, clase și guvernamente, care va pricinui dezastru și pierirea ordinii vechi de lucruri, și atunci va umili omenirea și o va pregăti pentru împărăția lui Dumnezeu. Cu cea mai mare precizie, care trebuie să se admire, e arătat în Biblie în capitolul 24 din Evanghelia lui Mateiu cursul lucrurilor din prezent, dacă acolo se spune, că acest sfârșit va veni prin aceea că națiuni contra națiuni, regate contra regate vor fi încăerate într'un mare războiu: că vor fi foamete și epidemii, însoțite de cutremur în diferite locuri ale pământului: creșterea nedreptății, vrăii, și răzburării și prin acestea năsterea unei mari strâmtorări cum n'a mai fost pe pământ înainte de aceasta? Și să mai adauge că în acest timp de strâmtorare se va proclama pe pământ împărăția lui Dumnezeu ca cea din urmă mărturie la toate popoarele pământului și atunci va fi sfârșitul, iar în versurile următoare e anunțată împărăția lui Dumnezeu, domnia lui Christos, care, natural, pentru ochii omenesti va fi tot așa de nevăzută ca și domnia prezentă a unei alte puteri spirituale nevăzute, a „printelui lumii acesteia“, Satan, care după principiile sale de egoism și a inimei rele a umplut lumea până-acuma cu mizerie. Pe cititorul prietenos al acestor rânduri îl va interesa de a ști că „Epoca de Aur“ este singura revistă care în continuu privește evenimentele și întâmplările de pe pământ în lumina celor mai încrezătoare deslusiri profetice ale Bibliei și face atent la toate ce în privința aceasta s'a întâmplat, se întâmplă și se va întâmpla pe pământ. Atât e sigur: Că lumea a ajuns la un punct însemnat al timpului

de despărțire, al soartei și istoriei tuturor popoarelor de pe pământ. Mult cântata și așteptata „primăvara popoarelor“, stă înaintea ușii împărăției lui Dumnezeu, sub domnia invizibilă a lui Christos și a Bisericii lui aleasă.

Pentru ce, după întrebarea 2-a, unii oameni au toate și alții nimica? Ah, răspunsul e de tot ușor! Pentru că cu toată civilizația și cultura „creștinească“ încă niciodată n'au fost principiile lui Christos fundamentul ordinii noastre sociale, și nici nu sunt, ci omenirea a fost amăgită de o ființă invizibilă, Lucifer, care la început a fost creat foarte înalt și după aceea a devenit nesupus. El e în general cunoscut sub numele de Satan și despre el se scrie în Isaia 14:12, zicând: „Cum ai căzut din cer Lucifere, fiu al aurorii. Iacă-te aruncat la pământ, călcătorule al popoarelor. Căci tu ziceai în inima ta: „Sui mă-voiu în cer, înălțându-mi tronul meu mai pe sus decât stelele lui Dumnezeu și voi să ședea pe muntele întrunirii zeilor, pe nordul cel mai depărtat. Sui mă-voiu pe înălțimile norilor, voi fi asemenea celui Preaînalt!“ El e acela care i-a condus pe toți la vederile și motivele opuse principiilor dumnezeiești. El a fondat pentru a perfecționa ademenirea,—cultura și civilizația creștină cu sabia, lancea, mitraliere, gaze otrăvitoare, orașe înflăcărâte și cu sânge și a clădit templele orbitoare de ochi cu serviciile dumnezeiești ceremoniale, pompoase și pline de lux. El a împiedecat vestea eliberatoare a adevărului și a omorât și aruncat în pușcărie pe toți, cari au avut curajul să se despartă de obiceiurile și tradițiile vechi și a pune în fața omenirii pretențiile Scripturii, învățătura și principiile credinței în candelabru. El este acela, care e responsabil de ceea ce luminează întrebarea 3-a, pentru ce arată întrebarea 4-a și pentru aceea ce punctul 5 arată atât de potrivit, că direcția spirituală a omenirii e compătimitoare și falsă și că lumea și ordinea socială sunt clădite în această direcția. Cât de frumos ar putea fi pe tot pământul dacă nu ar fi ceea ce arată întrebarea 6-a și dacă în locul multor ordine nefolositoare ale oamenilor—cari totdeauna sunt asemănătoare unor stâlpi de lemn, cari numai în treacăt proptesc clădirea crepândă și căzândă a legislației din zilele doastre—s'ar întâmpla ceea ce întrebarea 7-a critică. Atunci în adevăr și foarte repede s'ar introduce peste tot pământul, conform demnității și rațional, tot sfatul și învățătura nobilă, care ar arăta modul de procedură neegoist al creatorului față de fiii oamenilor, cât și o amintire asupra operii de iubire a Aceluia care și-a dat viața pentru idealul sublim al întregii omeniri. Și un nou spirit, idealuri noi, noi silințe s'ar lăți în tot neamul omenesc și atunci ar fi realizat—inimile omeniești dovedindu-se tot mai departe și câștigându-se pentru noua idee admirabilă—ceea ce descopere punctul 8 și 9 din programul nostru de întrebări. Într'adevăr atunci s'ar privi cu dispreț asupra tuturor celor ce procedează cum e arătat în punctul 10, și adevărata libertate,—liber de egoism, liber de lăcomie, liber de zgârcenie, liber de pizmă, de invidie, gelozie și răutate—adevărata libertate ar deveni partea omenirii ce lăncezește în lanțurile sclăviei. Adevărata libertate unită cu fericire ar câștiga supremația și pentru a îndeplini fericirea ar lipsi nu-

mai înlăturarea marelui dușman al omenirii—moartea, de care profetul Isaia în cap. 25:7-8 spune, că atunci, când acoperemântul orbirii spirituale, care acopere întreaga omenire va fi înlăturat, va fi înlăturată și ea. Moartea, despre care vorbește Apostolul Pavel către Corinteni în cap. 15:26, ca cel din urmă dușman va fi nimicită și cu ea deodată, după cum spune Apocalipsul 21:4, toate lacrimile, durerile, suferințele și strigătele, și atunci Isus, prințul libertății și Regele Iubirii va întroduce o nouă Epocă, după cum el spune: „Iacă fac toate noi!“—Nimicirea morții?—Cu aceasta stăm noi înaintea întrebării 11, 12 și 13: Pentru ce se îmbolnăvește omul? Pentru ce bătrânește? Pentru ce moare? El nu trebuia să fie bolnav, nu trebuia să îmbătrânească și nu trebuia să moară. Corpul omului este organizat astfel de mâna înțeleaptă a celui ce l-a creat, că el este un proces de trecere și de finereț eternă. Nu cu nedreptul să pune întrebarea 14, că pentru ce nu i se poate da omului totdeauna atâta putere, câtă întrebuițează el în decursul funcțiunilor sale, pentru ca o descreștere (împuținare) și o pierdere a puterilor și cu aceasta o cădere a corpului și bătrâneței să se facă cu neputință, să se împiedece. O atare condițiune sau împrejurare binecuvântată ar putea exista pentru om, ba a și existat odată, deoarece noi cetim în cartea Facerii, capitolul 3 versul 22: „... că Dumnezeu a scos afară pe om din gradina Eden, ca nu cumva să-și întindă mâna și să mănânce din fructele de viață și așa să trăiască în etern“, ceea ce se vede că creatorul înțelept vraja și puterea de viață a prevăzut-o în fructele cari conțin substanțele dătătoare de viață, în gradina Eden, într'o măsură destulă pentru durata tinereței eternă a corpului omenesc. Cauza că omul se consumă (mistue) este întâi aceea, că puterile lui se mistue, și a doua, că organele lui de înlăturare sau de despărțire a substanțelor netrebuincioase, transportă sau expediază corpului rămășițele din hrana luată pentru complectarea puterilor etc., numite „zgură“, numai într'o măsură neîndestulătoare, și în parte se așează în canalurile de sânge și în alte părți ale corpului, prin care se naște o activitate tot mai neregulată a circulației sângelui, și cu aceasta se provoacă o tot mai neîndestulătoare complectare de putere, care în cele din urmă permite o mistuire a puterilor existente, iar cu aceasta o scădere a organelor, cât și a corpului și pielei, apoi bătrânețea și în urmă moartea. Existența acestor împrejurări compătimitoare poartă în sine dovada că ele pot fi înlăturate prin provocarea condițiunilor contrare, și că prin urmare moartea nu are în sine dreptul de existență ci este ceva nenatural pentru om; că el moare numai din cauza împrejurărilor nefavorabile ce au dominat până acum, cari se pot înlătura și că deci atunci, când odată aceste împrejurări sunt înlăturate—și ele vor fi înlăturate după cum spune venerabilul profet Isaia în cap. 24: „Și nici un locuitor nu va zice că eu sunt bolnav,—moartea asupra omului, va fi sfârșită pentru totdeauna. Dacă omul va fi adus din nou în favoarea celui ce l-a lăsat să cadă, din cauza că omul nu l-a voit pe El, dacă omul va fi reintors la libertate și fericire, dacă partea binecântată de viață vecinică care atunci, sub îngrijirea

lui Dumnezeu, va fi introdusă iară în lumea oamenilor, atunci Dumnezeu va crea din nou mijloace și căi pentru complectarea deplină a tuturor puterilor cari vor fi întrebuițate. Atunci îi va da el omului înțelepciune pentru înlăturarea tuturor conturbărilor din organismul său, pentru a îndeplini ceea ce el a promis: „Și moartea nu va mai fi.“—Prea frumos de-a crede aceasta! zice cineva, și dacă astfel de speranțe sunt îndreptățite, atunci toți oamenii trebuie să se silească și să-și pună totul și tot ce ei au pentru introducerea acestor împrejurări sau condițiuni binecuvântate, și toți aceia, cari pricinuesc cauze de împiedecare la această operă măreață, a viitorului, care are de scop să facă fericit tot pământul, să fie priviți ca dușmani ai omului pentru că sunt dușmanii lui Dumnezeu. O, dacă aceasta vine, cum în multe locuri spune cea veche și venerabilă hrisoavă (document), Biblia, atunci rămâne numai complectarea la întrebarea a 15: Ce-i cu aceia ce sunt în groapă? Ce-i cu aceia cari n'au trăit în acel timp plin de glorie al împărăției lui Dumnezeu care îl întâlnim noi acum? Răspunsul îl aflăm noi în Evang. Ioan 5:28:

„Nu vă mirați de aceasta că vine ceasul când toți cari sunt în morminte vor auzi glasul lui și vor eși.“ Intocmai cum se întâmplă cu un grăunte de grâu va face Creatorul miraculos al corpului omenească să se întâmple și cu creatura lui eugetătoare și inteligentă, după cum el spune: „In țărână prefaci pe om și zici: întoarceți-vă iară (aceasta înseamnă să se întoarcă din țărână iară) fii oamenilor.“ (Psa. 90:3) El nu l-a lăsat degeaba să treacă prin experiența păcatului și a morții. Ei vor învia și vor gusta fructul ostenelelor lor, așa că atunci și lor le va fi cu puțință de-a câștiga toate: libertate, viață eternă și fericire. Și spiritelor mici dubioase, născute din țărână, cari toate lucrurile și pe lângă acestea și pe dumnezeescul Creator al cerului și al pământului numai din punctul de vedere mic și capacitatea lor omenească îl judecă, poetul le răspunde:

„Liniște că nu peste mult
Se vor deschide porțile,
Și ceea ce gluma și îndoiala a răpit
Vor vedea toți cei ce n'au crezut.“

UN BILANȚ SINISTRU

MOTTO: Val de blet, român, săracul
Înapoi tot dă ca racul...

SĂRMANĂ fără românească, mă mir cum mai suferă pământul tău atâtea sorcovenii pe spinarea lui bătrână; mă mir cum nu-ți mai crapă odată coaja de atâtea rușine, câtă înduri zi de zi.

Mergi un paș dai de-o tâlhărie, mergi doi, dai de-o afacere necinstită, mergi trei, îți ese pungașul în față și-ți scotocește prin buzunări, mergi patru dai de-un om leneș, care cascade cu satisfacție în fața soarelui de primăvară, mergi cinci de-o deraere, ori ciocnire de trenuri. Și ori câți pași ai face tot de alte și alte evenimente miraculoase te izbești.

Ca să nu întind prea multă vorbă, de data aceasta mă voiu mărgini a face un mic bilanț al deraerilor și alte accidente depe renumitele noastre căi ferate.

Am scris de atâtea ori despre neorândulelele dela căile ferate din timpul când era ministru al lor generalul Moșoiu.

Celebritatea fostului ministru însă e nimic pe lângă gloria ce și-o asigură încă de pe acum succesorul d-sale la acest departament. Faptele d-lui general sunt adevărate nevinovății față cu greșelile, unele cu urmări fatale, ce se fac astăzi, grație vigilentei activității a d-lui general Văitoianu.

Recordul e stabilit prin statistica făcută de noi, pe lunile Ianuarie, Februarie, Martie și Aprilie din anul curent, în ce privește accidentele, deraerile și ciocnirile de trenuri pe rețelele cheferiste ale României-Mari. Peste o sută-cincizeci (150) de accidente în patru luni, aceasta însemnează mai mult decât 2 nenorociri pe zi.

Între acestea au fost unele cu urmări fatale, asupra cărora ziarele mari din Capitală și altele din provincie, au dat toate amănuntele la timp — iar noi nu le vom mai aminti aici, căci ar fi necesar să ne încheem revista numai cu ele, și nici nu vrem să le arătăm ca vrednică pildă de urmat (?) în ochii străinătății.

Totuși în fața acestei situații nu găsește guvernul că este timpul să se pună capăt anormaliilor dela C. F. R. ?

Poduri stricate, linii defectuoase, nereguli în manevrarea și dirijarea trenurilor, osii ce s'aprinde, vagoane nereparate, insuficient personal nepregătît, recrutat dintre nepricepuți, din motive de economie, întrucât funcționarii buni pleacă unde sunt mai bine retribuiți — toate acestea sunt menite să ne pună pe gânduri.

Vom căuta să cercetăm mai deaproape starea de lucruri dela C. F. R. mai ales că se afirmă în unele locuri că îndreptarea de lucruri nu se grăbește să vină, din pricină că ministerul comunicațiilor avizează prea târziu asupra rapoartelor ce i se trimit.

Nădăjdum să proiectăm o lumină vie asupra celor ce se petrec acolo, în scopul bineînțeles ca îndreptarea să vină mai curând.

Datele referitoare la ciocniri etc. le poate vedea oricine, care va răsfoi cu nițică atenție colecția tuturor ziarelor mari dela Crăciun încoace și astfel se va putea convinge și totodată va putea face fiecare îns în parte, bilanțul negru a nenorocirilor de pe cfr., pe care noi îl numim un bilanț sinistru“.

DESCRIEREA care urmează este așa de uimitoare încât cu mare rezervă ar putea să fie primită, dacă nu ar fi confirmat-o mii de experiențe. Prin tratamentul lui Abrams, se transmite în corpul bolnavului un impuls electric, prin o apăsare sau lovitură, de o anumită înălțime a vibrațiilor, după boală. Scopul este de a întări și grada vibrațiile.

Pe această teorie și-a întemeiat dr. Abrams metoda sa. El spune că în aceeași țarie de vibrație determinată, condusă în corpul bolnavului în toate țesăturile, celulele, moleculele, sau atomii lui, are ca urmare distrugerea părții bolnave. Dacă aceasta s'a întâmplat, atunci, spune el, victoria asupra bolilor este câștigată, și atunci rămâne numai de a lăsa în seama naturii, de a-și întrebuința forțele ei, pentru înlăturarea otrăvirilor străne în partea bolnavă eliminându-le din corp, prin care procedura recapătă din nou starea normală. Metoda lui Abrams se bazează dar pe principiul distrugerii părții bolnave și nu pe acel al ridicării ei.

Aparatul doctorului Abrams întrebuințat pentru acest scop, se numește „Osciloclast.“ Cuvântul acesta înseamnă: distrugător de vibrații. Acesta se pune în legătură cu corpul bolnavului prin ajutorul unui conducător de lumină electrică. Cu ajutorul unui reostat, se pot produce felurite grade de viteză a vibrațiilor. Dacă bolnavul suferă de tuberculoză [oftică], atunci osciloclastul va fi pus la viteza corespunzătoare, pe care o produce boala în corp; bolnavul n'are despre această nici cea mai mică simțire, prin finețea lor nu sunt percepute de el. Se pot totuși recunoaște, după efectul pe care îl produce.

O singură sământă de tuberculoză [un tubercul], se compune din milioane de atomi, cu un mare număr de electroni, cari posed propria lor viteză de vibrații. Dacă o persoană este infectată de o astfel de sământă de boală, aceasta își transmite viteza ei de vibrație, la electronii sângelui sau țesutului celular și crează în jurul un mediu așa de prielnic, încât ar putea să se înmulțească microbii și să se întindă. Prin tratamentul cu osciloclastul, se gradează viteza vibrațiilor electronice ale microbilor ca și a celulelor bolnavului, până ce dispar și sunt distruse.

Prin aceasta microbii tuberculozei sunt distruși, căci viața lor atârână de caracteristica lor viteză de vibrații. În nici o altă stare nu pot să trăiască.

Viteza vibrațiilor, din focarele tuberculoase, nu influențează întru nimic viteza restului de sisteme atomice de corp. Fiecare grad de viteză, cere o deosebită tratare. Dacă bolnavul suferă de infecție tuberculoasă și de rac [cancer], atunci aparatul este așezat pe rând, pentru viteza uneia sau a alteia din aceste boli. Tratamentul durează de regulă o oră. Dar după cazuri el poate să dureze și mai puțin sau chiar mai mult. Tratamentul prin întreruperi, adesea se arată mai bun, decât cel continuu. În timpul tratamentului, trebuie ca odată pe săptămână, să fie cercetat sângele, pentru a se putea determina în mod sigur, până la ce grad s'a îmbunătățit condițiunea bolnavă.

Indată ce reacțiunile la persoana de experiență au dispărut, când reostatul potențial a ajuns la punctul zero, tratamentul osciloclastic trebuie înlăturat. Căci

un tratament prea îndelungat, după cum spune doctorul, este vătămător.

Unele săminte de boală își pot transmite viteza lor electronilor corpului nostru mai lesne de cât altele. De aceea mulți sunt infectabili într'un mare grad, alții într'un grad mai mic, iar alții nici de cum. Partea bolnavă și infectată din corp, trebuie imediat tratată prin ajutorul aparatului osciloclastic.

Această mișcare electronică, produsă și mărită prin infecție [boală], este transmisă nu numai sângelui, dar fiecărui atom din corp, și chiar obiectelor atinse. Mișcările electronice într'un organism viu, sunt așa de puternice, încât pot fi transmise cu ușurință chiar și lucrurilor neînsuflețite. Când de pildă scriem cu un condei sau cu un creion, diferitele grade de viteză ale mișcărilor electronice ale corpului nostru, sunt transmise acestor obiecte și prin ele sunt conduse pe hârtie, pe cari sunt fixate și păstrate.

Din aceste motive, dr. Abrams, poate constata diagnoza unei boli, după scrisul bolnavului; scrisul îi dezvăluie lui boala tot așa de sigur, ca și reacțiunea din sânge. De aceea, sângele nu este singurul mijloc de a determina boala. Chiar mușchii, sau părțile de țesături din corpul bolnavului, aduc același serviciu, ca și sângele; totuși prin proba de sânge se mănuește mai lesne reacțiunea. Dr. Abrams explică, că el a cercetat în acest mod praful mumiiilor de peste 3000 de ani, după care a putut constata încă reacțiuni bolnave. De asemeni putu el să constate reacțiuni de boli și să decidă diagnoza, după manuscrisele lui Longfellow, Emerson, Poe și ale multor alte persoane cunoscute. Mișcările electronice ale atomilor, nu sunt așa de lesne distruse de timp.

Un martor ocular îmi povesti cum el însuși era odată de față, când dr. Abrams a constatat diagnoza după un manuscris. Cincizeci de persoane își dădură probele lor de sânge și scriseră numele lor pe cincizeci de etichete. Probele de sânge și etichetele fură amestecate la un loc. Atunci dr. Abrams le luă pe rând la cercetat în dinamicer. După reacțiunile produse putu el în mod sigur, să identifice proba de sânge, cu iscăliturile lor. Aparatul său își găsește o prețioasă aplicare în criminologie, pentru identificarea scrisului de mână. Dacă la o subscriere să dispută originea ei atunci, cu ajutorul aparatului nou să va aduce la lumină. Reacțiunile se dovedesc corespunzătoare, și așa faptele sunt dovedite fără nici o obiecțiune.

Din experiențele doctorului Abrams mai rezultă, că reacțiunile nu sunt la fel la doi oameni, deși viteza vibrațiilor sângelui omului și a diferitelor boli e aceeași. Totuși se naște o deosebire în viteza mișcării electronice la fiecare individ, prin care un om de celalalt se deosebește. Autorul mai spuse, că odată ce acest grad de viteză electronică pentru o persoană, e determinat, nu-l mai poate schimba nici vârsta nici împrejurimea și nici influențele fizice, putând deci oricând a se identifica. Această metodă poate aduce servicii foarte mari în întrebuințarea identificării urmelor degetelor la criminali. Tot astfel se afirmă, că prin ajutorul dinamicerului se poate spune sexul unui copil nenăscut încă, după cum se poate confirma: da

sau nu și bănuiala unei paternități la femei [cine ar fi presupusul tată].

Un alt folos al aparatului doctor Abrams, este, că prin ajutorul lui, se poate determina locul unde se află o persoană. În acest scop, trebuie mai întâi determinată viteza mișcării sale electronice, prin ajutorul probei de sânge a scrisului său. Atunci energia corespunzătoare și iradiindă în continuu a individului, vine luată din dinamicer și aparate de ajutor speciale primesc deodată—ca o stațiune de transmitere a telegrafiei fără fir,—funcțiunile ca transmitător. Rezultatul e, că se arată reacțiuni în sistemul nervos al obiectului de experiență. Cunoscătorii de telegrafia-radio ne spun, că undele electrice sau radierea energiei odată produse se plantează mai departe neîntrerupt, cu vibrațiile de lumină, în toate direcțiile, departe peste cele mai susceptibile hotare a aparatelor de transmitere. Se speră totuși cu încredere, de-a putea perfecționa aparate într'atâta, ca să fie destul de susceptibile pentru primirea acestor unde sau valuri din orice depărtare. De asemenea comunicarea cu celelalte planete, nu va mai fi privită în cele din urmă, ca o imposibilitate.

Deci când, orice materie este radioactivă, nu este imposibil ca energia ei, iradiată neîncetat, chiar la distanțe mari, să fie primită de un aparat sensibil. Doctorul Abrams afirmă, că sistemul nervos omenesc, pus în legătură cu aparatul său, formează un astfel de instrument a cărui acțiune a controlat-o el de ne-numărate ori. După ce reacțiunea a fost provocată, după cum spuse el, de persoana îndepărtată, iradiind dela stația de transmitere, aproximativ el poate să recunoască direcția, ca și depărtarea la care se află transmitătorul, în timp ce primitorul observă la firul electronului țăriia reacțiunii. Dr. Abrams lămurește totuși, că în această privință, încă nu a făcut îndestulătoare experiențe. Totdeauna însă, el a constatat cu rezultat diagnoze de sânge prin razele de radium, la care dinamicerul, ca „punct de plecare“, a fost pus la o depărtare de mai multe mile.

Multe întrebări, așa de variate, ale aparatului Abrams, prin descrierile aceste, se par de necrezut. Din acest motiv mulți doctori se feresc de a mai vorbi despre descoperirile sale, ori spun că ar fi închipuirea unui creier prea înferbântat. Totuși mai mult ca o mie de doctori au făcut probe ei însăși, cu noul aparat, convingându-se și de atunci au cu totul alte păreri. Eu însumi într'un așa de scurt timp, n'am putut să probez toate trăsăturile aparatului lui Abrams, dar ceea ce am văzut, îmi pare cu totul convingător. Metoda diagnozei se bazează pe un principiu științific, de mult cunoscut în fizică, care până acum nu s'își găsisese aplicare în terapeutică [lecuirea boalelor]. În ceea ce privește noua metodă terapeutică am lămurit multe, și chiar doctorii cari au fost de față la explicații, vorbesc despre multe și uimitoare urmări. Chiar doctorul Abrams, spune că în această privință el însuși, zilnic, are multe de învățat. Nu de mult, a mai descoperit el și un „depolarizator“, precum și alte dispozitive, cari sunt puse în legătură cu osciloscopul. El a spus că toate acestea, măresc puterea aparatului său. Dacă prejudețiile, contra operei de viață a doctorului Abrams, vor fi învinse, atunci

aceasta se va privi nu mai puțin ca o himeră sau o viziune, ca și telefonia fără fir. Sir James Barr, fostul președinte al societății de medicină britanică, a scris de curând în British Medical Journal: „Când odată fiecare persoană, care joacă un rol în societatea omenescă, va avea telefonia fără fir în casă și portativă, atunci vor recunoaște medicii, că în oscilațiile Abramice se ascundă ceva mai mult decât au visat ei în filosofiele lor cândva. Invențiunea Abramică își va câștiga locul ei de onoare și stățător; la aceasta nu se află astăzi nici cea mai mică îndoială, indiferent dacă noi voim sau nu.“

Cine s'a obținut dela o critică pripită, a oricărei descoperiri științifice, acela este cruțat de umilință, de a trebui să recunoască mai târziu, aceea descoperire. Dacă doctorul Abrams a descoperit o lege a naturii, ceea ce este menită pentru a servi la binefacerea și vindecarea omenirii, aceasta prin nici o îndoială și prin nici o prejudecată nu va putea fi înnăbușită. Atunci, acest sistem al său, nu numai că în cele din urmă, va câștiga obștescul interes al poporului dar va stăpâni chiar știința și va fi din ce în ce îmbunătățit și perfecționat, așa că aparatul de azi al doctorului Abrams va fi cu totul prefăcut, după cum se întâmplă odinioară cu cel dintâi vapor de aburi al lui Fulton.

Nimeni nu va tăgădui, că în timpul nostru s'a făcut un ne-mai bănuie progres pe toate terenurile activității omenesci. Nici unei generații nu i-a fost destinat, de a fi martoră unei astfel de înmulțiri a științei și a tuturor cunoștințelor, cu deosebire a descoperirii legilor universului, ca generațiunii noastre. Ar fi ciudat, ca minunatele progrese ale electricității, ca telegrafia fără fir etc., pe cari le observăm, să nu fie întinse și la tratamentul corpului omenesc,—acestui instrument electric și artistic, de pe pământ.

Dacă și medicii cu mândrie privesc la o prelungire a vieții omenesci în vârstă, în cei din urmă 33-36 ani, se vede că nu s'a făcut nici un progres pentru prelungirea vieții oamenilor în vârstă, totuși s'a oprit și micșorat mult mortalitatea copiilor, printr'o îmbunătățire a mijloacelor de moșire, prin noi spitale pentru nașteri [maternități], orfelinate pentru copii și multe asemenea instituite. Din nefericire nu putem să spunem, că știința medicinei ar fi făcut astfel de progrese, ca să fi ajuns de a prelungi viața oamenilor în ce privește, vârsta.

Dacă unul din cei mai vestiți doctori din America, dr. Richard C. Cabot, profesor de medicină la universitatea Harvard și conducătorul spitalului principal Massachusetts, în fața unei societăți de medici din America, spuse că în propriul său spital 47% din toate diagnozele și tratamentele, prin controlul făcut cu autopsiile, sau constatat că sunt false, atunci ceilalți medici nu vor mai avea nici un motiv de a mai privi cu entuziasm metodele și tratamentul bolilor după cum se practică astăzi.

Pentru ce să nu așteptăm alte terenuri de știință, ca omul, în aurora unei nouă zi, să-și poată supune puterile naturii pentru ca să-și poată câștiga stăpânire peste sine însuși cât și peste boalele cari așa de lung timp au fost moștenirea rasei omenesci? Va veni ziua când diagnoza nu se va mai baza pe unele bă-

nueli, ei va fi citită cu aceeași ușurință și siguranță. ca orele și minutele de pe un ceasornic. Când va veni vremea aceea, atunci va fi dată și posibilitatea de a distruge repede toate semintele de boală, așa că bolile cele mai omoroase vor putea fi vindecate tot așa de ușor, după cum este astăzi condusă lumina electrică. Acțiunea nu se va mai mărgini atunci numai asupra celulelor ci se va conduce tot așa de lesne și asupra moleculelor și atomilor din cari sunt formate celulele. Dacă aceasta se va face cu ajutorul oscilclastului, care va fi tot mai perfecționat, aceasta o va arăta timpul. G. Marconi descoperitorul telegrafiei fără fir, a spus odată:

„Noi am pășit în teritoriul vibrațiilor și trebuie să ne așteptăm de la el, la mai multe minuni de cât putea să-și închipuie până acum mintea omenească. Cele mai de seamă dintre marile descoperiri a celor din urmă cincizeci de ani, fac parte din acest teritoriu. Telefonul, lumina electrică, dinamul, motorul electric, fonograful, fotografiile prin mișcare și întreaga tehnică a scânteilor sunt bazate toate pe vibrații. Oamenii de știință caută astăzi, să pătrundă în lumea micilor infinite [în lumea atomilor]. Invățații încep a recunoaște că forțele cele mari ale naturii cu cari avem relații sunt întocmite din vibrații cari sunt așa de fine, că noi nu ne putem da seama de ele, deși simțim cea mai slabă adiere de vânt care ne alintă obraji. Nimeni nu-și poate închipui nimic despre minunățiile pe cari le pot aduce descoperirile viitorului, în acest sau alt teritoriu.

La întrebarea, ce progrese ar trebui așteptate în această direcție în viitor, Marconi răspunde.

„Nu este nici un pericol, dacă epoca minunelor științifice ar putea să ajungă la o stagnare, căci de abea a început această epocă.“

Progresele celor din urmă cincizeci de ani, întrec cu mult, pe cele ale celeilalte jumătăți a secolului trecut. Dela 1872 încoace, datează desoperirea luminei electrice, dinamului, motorului, telefonului, fonografului, cinematografului, automobilului, razelor Röntgen, telegrafiei fără fir, descoperirea radioactivității și a aviației. În întreaga istorie a lumii, nu s'a dat în așa de scurt timp de așa mari descoperiri. Și putem aștepta cu siguranță, și spune, că toate acestea nu înseamnă nimic cu ceea ce va aduce de acum viitorul. Noi stăpânim astăzi mai multe cunoștințe, relativ la legile naturii, de cât mai înainte; și de aceea putem să cercetăm pe toate terenurile cu mai multă înțelegere de cât mai înainte vreme. Teritoriul vibrațiilor pare neseccat în posibilitățile lui.

Spre acest teritoriu al vibrațiilor, arătat de Marconi, să îndreaptă dr. Abrams în studiul bolilor [patologiei], și lumea are destule motive, de a aștepta cu încredere, datele cercetărilor sale.

Cât despre teoria electronilor mulți cred că este numai o ipoteză [bănuială]. Să naște părerea, că nu se poate ști cu siguranță, dacă într'adevăr atomul este format din aceste elemente de electricitate [din electroni]. În paginile cari urmează nădăjduim să înălăturăm asemenea păreri greșite. Cuvântul „Teorie“ ne spune că prezența electronilor ar fi o temă teoretică, aceasta e dovedit deja de mult, pe căi experi-

mentale. Teoria electronilor să referă mai mult la organizarea și mișcarea electronilor în lăuntru atomului, și este o silință de a deslega o cimilitură până acuma neexplicabilă. Ne-am pus ca țintă, ca în urmă, să descriem progresele științei moderne, în ceea ce privește complicata construcție a atomului, să numim apoi descoperirile făcute în acest teritoriu și cercetările experimentale, ca și aparatele sau metodele întrebunțate. Vom face apoi o graniță între faptele dovedite și între ipoteze.

Cunoștințele noastre de astăzi, asupra calității materiei, datează dela descoperirea razelor Röntgens în anul 1895. Ca și multe altele dintre cele mai de seamă descoperiri, fu și aceasta o întâmplare. Într'o zi, pe când profesorul Röntgen, experimenta într'un spațiu întunecos, cu niște curenți electrice și cu un tub Crook, spre mirarea lui, observă el umbra mâinii sale pe o placă fotografică, ce se afla sub o carte de pe mașina lui de lucru. Atingerea razelor catodice de peretele tubului a produs o deosebită lumină, care deși învizibilă ochiului, avu o așa de mare putere de pătrundere, încât străbătu mâna și cartea, făcându-le transparente. El le numi razele X [adecă raze „necunoscute“]. Descoperirea aceasta a profesorului Röntgen, îmboldi lumea științifică spre noi cercetări în această direcție, iar cercetările au condus la descoperirea lui Becquerel, adecă: unele elemente chimice—înainte de toate Uranul—au proprietăți radioactive [împrăștie raze]. Amândouă descoperirile, se întâmplară prin acțiunea radiochimică asupra plăcilor fotografice.

Când în anul 1896 profesorul Becquerel descoperi că elementul Uran, este prevăzut cu o energie iradiantă, Pierre Curie și soția sa, împreună cu alți învățați, începură cercetările lor, pentru a da de cauzele acestor minunate fenomene. La început ei nu voiră să creadă, că această iradie care părea să contrazică legea conservării energiei, își are obârșia în structura [compoziția] atomului. Ei căutară să explice această iradiare prin teoria, că uranul are proprietatea de a culege din afară de el, energia sa într'o moleculă, pe care și-o înmagazinează căldura sa de la soare. Căutară apoi să se convingă, dacă în timpul nopții uraniu n'ar fi mai slab iradiant, de cât în timpul zilei, bănuind soarele ca isvor al radioactivității acestui corp [Urania]. Dar nu găsiră nici o deosebire.

Datele negative ale experiențelor lor, îi conduseră la ideea, că aceste iradiții își au obârșia în însăși construcția atomului, și că trebuie să fie neatârinate de alte izvoare afară de el. Dar ideilor acestora, li se opuneau dărz faptele la ordinea zilei pe atunci, că din punct de vedere chimic și fizic, atomul este indivizibil [nu se mai poate împărți]. Descoperirea radioactivității înseamnă dar, începutul unei nouă ere în cercetările științifice ale naturii.

După aceea fură cercetate alte substanțe, pentru a afla, dacă radioactivitatea este proprie oricărei materii, sau numai uraniului, descoperindu-se apoi de către soții Curie în anul 1897, dintr'un mineral pechblemă, un nou element a cărui energie iradiantă este de 4.000.000 de ori mai puternică de cât aceea a uraniului,

Un anunț de înmormântare original . .

DAM mai jos, anunțul mortuar al mărcii germane, publicat în cele mai multe din ziarele nemtești. Din el se vede cum germanii și-au bătut joc de toți acei cari, încrezători în cinstea guvernului german, au cumpărat sume mari de mărci, fie spre a specula cursul lor, fie în scopul de a plăti în mărci mărfurile ce-și procurau din Germania.

Iată și textul acestui anunț, în traducere în limba română:

„Iartă-le, Doamne, că nu știu ce fac. S'a îndurat Dollarul a tot puternic și în înțelepciunea lui de nepătruns a rechemat la el iubita noastră soră.“

Prăbușirea marxismului

COLABORATORUL lui „Chicago Post“, care a fost de curând în Europa, comunică ziarului său, că faptul cel mai izbitor, ce a constat în călătoria sa, este prăbușirea marxismului în mai toate statele Europei. Faptul acesta este cu atât mai surprinzător, cu cât situațiunea economică este în cele mai multe cazuri foarte nefavorabilă și provoacă nemulțumirea maselor mari.

Ziaristul american vede pricina în complectă nereușită a experiențelor marxiste, făcute de conducătorii social-democrațiilor, îndată după prăbușire, în statele Europei centrale. Prăbușirea Rusiei mai ales a luminat pe lucrători și i-a făcut să piarză cu totul credința în puterea miraculoasă a marxismului. În locul marxismului a venit un naționalism pronunțat, care nu vrea să știe de o înfrățire internațională. Muncitorii Franței și ai Antantei n'au făcut nici cea mai slabă încercare de a veni în ajutorul muncitorilor germani. Un sfert de ceas de muncă în plus din partea lucrătorilor Antantei în profitul greu încercațiilor muncitorii ai Germaniei, ar fi putut împiedeca catastrofa valutei și face posibil un guvern al muncitorilor. Simțul de solidaritate internațională a dat greș complet.

Descoperirea unei limbi vechi

IN AJUNUL izbucnirii războiului mondial, în anul 1914, tânărul filolog francez Robert Gauthier se afla tocmai în regiunile munților Himalaia, unde se îndelunca cu descoperirea unei limbi vechi, care, pe acolo se numea „Sogdian.“

Izbucnind războiul Gauthier s'a întors imediat în Europa unde, după câteva zile de contact cu marele orientalist Sir Sward Denison Ross din Londra, a plecat la front și căzu după trei zile.

O parte din manuscrisele filologului francez au fost

nimicite la Louvain, așa că mai mulți profesori francezi s'au ocupat ani de zile, cu aranjarea și întrebuințarea materialului filologic, lăsat de Gauthier.

Limba „Sogdian“ a fost cu totul necunoscută până în prezent cu toate că milioane de oameni au vorbit-o încă înainte de 1500, pe drumurile caravanelor dela Marea Caspică și până la marea Galbenă.

Sir Denison Ross spune în această privință:

„În Turkestanul chinezesc au fost desgroate de curând orașe întregi, cari erau centrele unei culturi vaste, despre a căror existență nu știa nimeni. Cunoașterea istoriei acestor orașe va fi de însemnătate mult mai mare decât totul ce vine azi din Egipt.“

În cunoașterea acestei culturi se va ajunge, desigur, încă departe, de oarece într'o mănăstire a unuia din orașele desgroate a fost găsită o bibliotecă de câteva mii de volume, scrise în limba „Sogdian.“

Situația femeilor ruse

IN Rusia femeia are dreptul de vot și deplină egalitate cu bărbatul. Dreptul de vot l-a dat Kerenski și guvernul sovietic l-a menținut. Sunt femeii în funcțiunile cele înalte, în departamentul politic și în cel al externelor se află puține: se găsesc însă multe în departamentele ocrotirii sociale și al protecțiunii copiilor. Sunt multe femeii în parlament. Femeile pot îmbrățișa orice carieră, dar cum totul este încă de creat, sunt puține advocate, însă multe doctorițe. Nici o carieră nu este închisă femeii.

O singură femeie, dna Kolbontay, o vestită revoluționară, este în serviciul diplomatic. Este consilieră de legatie a guvernului sovietic la Cristiania.

Femeile au jucat un mare rol în revoluțiune. Ele au ajutat pe bărbați lor. Acum sunt mai pasive. În Rusia nu există bordele reglementate, fiecare e liber să trăească cum vrea. Nu există drept conjugal, căci tot ce posedă femeia este al ei. Dar cum în Rusia e tendința că nimeni să n'aibă mai mult decât vecinul său, femeia și bărbatul nu posedă nimic pentru sine. În Rusia nu există nici o lege despre moștenire de bunuri, însă un mic început în acest sens.

O unire latină intercontinentală

DAILEDY EXPRES“ afirmă că la Roma se pregătește, ca o consecință a atitudinii engleze în conflictul italo-grec, formarea unei uniuni latine intercontinentale. Această uniune este aproape sigură și va fi formată de către statele latine din Societatea Națiunilor, în primul rând de către Italia, Franța, Belgia și Spania.

OPIUM, MORFINA, HEROINA, HAȘIȘUL, COCAINA

NĂPRAZNICA RĂSPÂNDIRE A ACESTEI OTBĂVI ÎN AMERICA ȘI ALTE ȚĂRI

(Dela corespondentul nostru din America)

[CONTINUARE]

ACEȘTI agenți ai lui Belzebug, nascocesc ingenioase metode de fraudă. Așa de pildă, funcționari de vamă confiscară doi urși de catifea umpluți de dinăuntru cu opium, în valoare de câteva sute de dolari. În alt loc fu descoperit un Italian, al cărui brațul stâng, era captușit până la piept cu co-

caină; sub acoperișul unei ospătării de țară, descoperi un polițist o mare cantitate din această „doctorie.“ Într'un caz, pe un vapor, servi de ascunzătoare o cușcă pentru această „oprită morfă.“ De asemenea vapoarele cari vin din China, Germania și Italia, se surprind adesea cu asemenea morfă de con-

trabandă. O negustoreasă își ascunse otrava în zgarda cămășii ei, pe care îl purta în totdeauna pe la clienți cu dânsa. Deținutii din închisori, capătă „doctoria“ lor, de care nu se pot lipsi, în scrisori, pe a căror hârtie s'a impregnat heroina sau morfina printr'un fer ferbinte: le rămâne numai „să mănânce“ scrisorile, pentru a dobândi plăcerea lor.

VIZITAREA MUȘTERILOR DE CĂTRE NEGUSTORI

Acest negustor de opiu din New-York, are de făcut zilnic vizite pe la clienții lui, pentru ai aproviziona, comparându-se întru câțva cu lăptarii, cari își servesc mușterii lor. Dimineata, la ora 6, pleacă la drum, făcând o razie [câte o vizită] pe la clienții lui. Aici lasă trei pachete de cocaină [prăfuri], dincolo o fiolă de morfina, prin vecini șase prăfuri de heroină. În altă parte trebuie să aprovizioneze casa cu țigărete de opiu, pentru o petrecere.

Pe timpul examenelor școlare să află o mulțime de astfel de comercianți în jurul școalelor înalte, pentru a liniști pe studenții nervoși cu „doctoria“ lor. Tocmai în momentul când încordarea lor nervoasă e la culme, numai iată că se înfățișează acest „făcător de bine“ cu heroina sau cocaina, coborându-se din automobile închise, pentru ași vinde marfa școlarilor. Faptul cunoscut fiecărui comerciant, că aceasta este începutul grozav al durerilor, care în zece ani poate să ducă la moarte, nu-l neliniștește nici cât de puțin. Adese se așează copii la pândă contra acestor comercianți, cari cu timpul cad în boala aceasta și pe urmă îmbrătoșează și ei această meserie. De cele mai multe ori cauza originală a acestor patimi este mustul alinațor dat de mame copiilor lor, despre care victima nimic nu știe. Acești sclavi se recrutează dintre bogați și săraci, inteligenți și inculti și din toate clasele, aruncându-se în mizeria fără de nume. El spune:

„Cineva ne spuse că acolo s'a vândut de către un negustor narcotice. Dar pentru ce nu ați pus mâna pe el? Pentru ce? Pentru că înainte de a fi marturi contra lui, trebuia ca noi însuși să cumpărăm această otravă de la dânsul, căci nici o judecată nu-l poate condamna fără marturi dintre cumpărătorii lui. Astfel detectivii, se văd nevoiți ca însuși să se prefacă în clienți și să cumpere de la dânsii „doctoria.“

De aceea detectivul își dă înfățișarea unui narcotist. Povestitorul acestor spuse ne arată fotografia unui asemenea detectiv deghizat, pe care nimeni nu l-ar fi putut identifica cu el însuși. Negustorul este foarte prevăzător și nu arare-ori trec câteva zile, până să se hotărăscă la vânzare. În sfârșit atunci cere să i se plătească marfa înainte: apoi îi spune presupusului client, care poate fi și un detectiv deghizat, unde ar putea să-i predea „doctoria.“ Și în timp ce cumpărătorul așteaptă încă, vine grăbindu-se cineva,

nu în totdeauna vânzătorul însuși, și îi indeasă ceva în mână, pentru a dispărea imediat.

MIJLOCITORII ÎN VINDECAREA OPIULUI

Comisarul dr. Simon lămurește, cum există și intermediari [mijlocitori], între cumpărător și vânzător, un fel de agenți, cari nu au cu dânsii morfa. Și aceștia cari de obicei ei însuși sunt narcotiști, spun cumpărătorului numai unde poate căpăta doctoria, iar vânzătorului unde să-și aducă marfa. Așa că mijlocitorul acesta, e răsplătit de două ori, și de către cumpărător și de către vânzător. Acest fel de negustorie e plătită cu mult mai bine, la care se mai adaugă faptul că e și mai puțin primejduită de cât vânzătorului direct, căci e greu de adus pe banca acuzaților, pe un astfel de mijlocitor, din lipsă de surprindere asupra faptului [corp delict]. Despre acești mijlocitori, serie „New-York Times“ din 27 Noembrie 1921, după cum urmează:

„Oștirea acestor narcotiști își găsește mijlocitori în diferite lacuri. În restaurantele cele pline, în casa de plăceri, teatre, scoli de dans, într'un cuvânt ori unde se adună și se întâlnește lumea; de aici își formează și scot câștigurile lor grase acești mijlocitori. Adesea se introduc prin societăți, și nu arareori prin femei, cari devin instrumentele lor; prin societăți unde se dau serate, se concertează, sau de multe ori își asigură pe vre-un nou prieten, că îl va introduce într'o societate de narcotiști, unde bine înțeles va figura numai ca privitor și că nu e obligat să fumeze și el țigări de opiu. Apoi la un moment potrivit, îl învită să încerce totuși și el „numai odată.“ Iar după această încercare, dacă poate n'a avut efectul descris, e rugat ca în altă seară să probeze și așa în acest fel e ademenit de curiozitate când apoi cade victimă. Iar când a observat vede că i-a devenit indispensabilă. Un nou mușteriu este prins în mrejele lor.“

„New-Yorker American“ din 19 Martie 1922, dă următoarele lămuriri în această privință:

„Uneori un astfel de agent [mijlocitor] împarte gratis probe din aceste otrăvuri, sau întrebuințează băeți și fete, pentru ași răspândi marfa prin fabrici și societăți etc. El lucrează numai ca mijlocitor și mai potrivit poate lucra numai ca un urmaș vrednic sau ca un fiu al tatălui al acestei „afaceri de scalvi albi“: el a descoperit că fetele se folosesc mai bine la împărțirea acestor otrăvuri, ca să se folosească în scopuri imorale. Nu demult spune dr. Simon, că s'au descoperit copii de școală, cari se dedaseră acestei negustorii.

Sunt chiar și femei mijlocitoare sau agente și una din ele avea nenumărați mușterii în cele mai vestite oteluri; de asemenea se află și un mare număr de studenți cari se ocupă cu aceste afaceri.

(Urmează)

UN SEMĂNĂTOR SE DUSE SĂ SAMENE

ALTĂ pildă le-a pus lor înainte zicând: Se aseamănă împărăția cerurilor omului, care samănă sămânță bună în țarina sa. Dar dormind oamenii, veni vrăjmașul lui și semănă neghină între grâu

și se duse. Iar când creșcu verdeața și făcu rod, atunci se arată și neghina. Și venind slugile stăpânului casei îi ziseră: Doamne, oare nu ai sămănat sămânță bună în țarina ta? De unde este dar neghina? Iar el le zise:

un om vrăjmaș a făcut aceasta. Și dânși îi zice: voești dar să ne ducem s'o alegem? Iar el zice: nu, ca nu cumva alegând neghina să smulgeți împreună cu dânsa și grăul. Lăsați să crească amândouă împreună până la seceriș, și în timpul secerișului voi zice secerătorilor: alegeți mai întâi neghina și legați-o snopi ca să fie arsă, iar grăul strângeți-l în grânarul meu."—Matei 13:24-30.

Ce înălțătoare simplitate, cu însemnătate de istorie universală, în aceste cuvinte profetice, ale marelui învățător. Pilda de mai sus, pare dar să fi deșteptat, în chip deosebit, interesul ucenicilor săi, căci după ce Isus părăsi mulțimea, intrară la dânsul ucenicii săi și-i ziseră: Lămurește-ne pilda cu neghinele țarinei.

Iar el răspunzând zise: Acela care a sămănat sămânța cea bună, este **Fiul omului**, iar țarina este **lumea**; sămânța cea bună, aceștia sunt **fii împărăției** iar neghina sunt **fii celui rău**, vrăjmașul care a sămănat-o este **diavolul**; iar secerișul este **sfârșitul lumii** și secerătorii sunt **ingerii**.

Când privim acestea autentice lămuriri ale acestei pilde, în lumina întâmplărilor de astăzi, rămânem uimiți de exactitatea cu care ele se petrec în zilele noastre. Isus spuse, cu 1800 de ani înainte: „Împărăția cerurilor s'a apropiat.” Înaintea acesteia însă, fu să se întâmple ceea ce dădea el să se înțeleagă, prin pilda aceasta rostită înaintea poporului, și lămurite în deosebi ucenicilor săi.

După cum s'a amintit mai sus, veni diavolul și sămăna zizanii în aceeași țarină—lumea—pe care stăpânul sămănașe cuvântul cel bun al lui Dumnezeu.

Dacă zizaniile n'ar fi dăinuit întreaga epocă, iar Dumnezeu ar fi întreprins ceva mai înainte de sfârșitul acestei epoci pentru stărpirea acestor zizanii, atunci Domnul și-ar fi atâtea de dorită pe acest pământ.

Noi trăim tocmai la acest timp al sfârșitului, și al împlinirii întocmai a acestei profecții. Lumea este plină de neghini și de cearță. Cine nu va putea vedea încă, că multele neghine deja sunt legate snopi în orânduile omenești de tot felul și în parte arse în focul strămtorărilor din prezent?

Profetul Ioel, în cap doi descrie cu deamănuntul, această ardere și marea strămtorare care va mătura toate scandalele din lume, după cum urmează: „Să se cutremure toți locuitorii țării, că vine ziua lui Dumnezeu; căci se apropie: zi de întunec și de întunecime; zi de nori și de negură deasă, ca zorile lățite pe munți.”

Iar profetul Isaia, în cap. 13 vers 11, zice: „Și voi pedepsi lumea pentru răutatea ei, și pe cei nelegiuți pentru nedreptatea lor; voi face să înceteze trufia celor sumeți, și voi umili îngâmfarea celor puternici.”

Ia seama, iubite cititorule, să nu fii și tu în vre-o astfel de legătură de zizanii, care în aceste vremuri de față va fi arsă! **A. Z.**

CRONICA MEDICALĂ

Ajutor pentru ochii slabi

UDĂ bumbac fin alb în apă de roze și pune-l peste noapte pe ochi. Această medicină o folosește timp mai îndelungat, căci după câteva luni vei observa cum ochii ți-se întăresc încetul cu încetul din nou.

Praf fin pentru dinți

DIN viță de vie fă cărbuni, aceștia-i sfarmă mărunț de praf; și când vei folosi praful mestecă întrânsul puțină apă de roze.

Un nou remediu împotriva diabetului „Intarvina“

DUPĂ cum spune „Foreign Language Information Service, Cehoslovak Bureau“ în Spitalul Beth Israel, dr. Max Kahn a inventat o nouă untură artificială, care se poate întrebuința cu succes la bolile diabetice. În 30 de cazuri bolnavii au simțit o ușurare după ce au luat untura aceea. Un bărbat, căruia ar fi trebuit să i se amputeze piciorul, a ieșit sănătos din spital; după ce a luat noua untură i s'a vindecat rana dela picior.

Dr. Kahn lucrează la fabricarea unei unturi, care nu se transformă în acizi, cum e cazul la untura naturală. S'a înființat un laborator, unde s'a fabricat apoi această untură. Fabricatul era la început foarte

costisitor, acum însă revine puțin mai ieftin și se poate face pentru 8 dolari un funt de untură. Un funt este însă suficient pentru un pacient de la una până la trei săptămâni. O fabrică pentru facerea unturii se află la Long Island și produce săptămânal 200 de funți.

Unturii îi zice intarvină și cuprinde 17 atome de carbon. Are gustul ca untura de vacă, nu este însă așa de moale. Untura se poate lua sau pur sau în lapte, cu pâine, etc.

Pentru dinții cari se clatină

UN remediu dintre cele mai sigure în acest sens este următorul: Topește piatră acră în vin de Pontok, cu soluțiunea aceasta spală-ți apoi de multe ori și cât de des dinții și ginginele, și dinții nu peste mult vor începe a se întări din nou.

Contra înghimpării de albină

DACĂ se întâmplă să ne înghimpe vre-o albină, ori vre-un viespe, trebuie se ungem locul înghimpat cât mai curând posibil, cu miere și astfel nu vom avea nici o durere și nici se va produce vre-o inflamație (umflătură). Se mai obișnuște în astfel de cazuri și frecarea locului înghimpat cu ceapă. Acesta încă este un mijloc de a mulcomi durerea celui înghimpat.

ADUNAREA generală anuală a societăților de pace a avut loc anul trecut la Bale în zilele de 18 și 19 Septembrie. Să mărturisim însă cu toată sinceritatea că această adunare a fost complex lipsită de entuziasm. Nu au fost reprezentate acolo,—gravă eroare de altfel—mai mult de șapte sau opt state, și singurile delegațiile germane, engleze și franceze aveau o oarecare importanță. În total, 40 până la 50 de delegați, au luat parte la aceste constătuiri, pe care de altfel publicul din Bale le-a ignorat complet, întrucât ele nu au fost însoțite de nici-o manifestație exterioară de propagandă.

Când comparăm însă această modestă adunare cu numeroasele și animatele Congrese Democratice Internaționale, care s'au ținut câteva săptămâni mai târziu, nu departe de Bale, la Friebourg în Brisgan, ne dăm seama fără să vrem, de un fapt și anume: că interesul pe care marele public îl poartă față de problema păcii nu a descrescut întru nimic ci din contră; însă acest interes și-a schimbat întru câțiva axa. Formula „Pacea”, ar părea astăzi și cu drept cuvânt, puțin sumară și vagă. Ea a putut să sufere mult, într'un trecut încă recent, în momentul când, pentru a preveni întoarcerea războiului, părea necesar de a lucra pe toate căile pentru pace. Însă respectând experiența și reflexiunea, fiecare și-a dat seama puțin câte puțin că există „pace și pace”, și că e înzădar de a cere pe toate tonurile nu mai pacea, fără a-i specifica atât caracterul cât și mijloacele. De acolo a născut și succesul formulelor mai recente, care au avantajul de a rezuma întregul program precis de acțiune: Pacea prin dreptate, Pacea prin Societatea Națiunilor, Reconcilierea popoarelor etc.

O altă cauză mai interesantă încă a declinului aparent al ideii pacifiste, în afară de vechea formulă, este multiplicarea însăși a activităților care se consacră la propaganda pentru pace și care tind în mod natural, să se grupeze după afinitățile lor proprii: Liga Democratice, Liga drepturilor omului, Liga republicii, Liga democrației; apoi grupările religioase. Alianța Universală a Bisericii Lojele masonice, Asociațiile feministe, Sindicatul lucrătorilor etc., etc., constituind de altfel tot atâtea asociații pacifiste sau așa zise pacifiste.

Fiind puțin numeroasă, adunarea dela Bale a avut prevederea de a-și reduce activitatea la elaborarea unui mic număr de rezoluțiuni. Unul din rezoluțiunile ce ne interesează în articolul de față și care a fost adusă

în discuție, este aceea relativă la propaganda pacifistă. E foarte natural de altfel că pacifismul, văzând înmulțindu-se în jurul său grupări cari fac o propagandă paralelă cu a sa, să caute a coordona aceste activități disperate. Însă nu este sigur că această coordonare să aibă mare atenție de a fi îndeplinită de un organism în sine cam anemic. E deja destul de greu, pe un teritoriu național, de a realiza colaborarea efectivă a elementelor atât de deosebite, cum ar fi de exemplu, grupările catolice, protestante, liber-cugetătoare, burghezie și sindicatele uvriere, asociațiile vechi și grupările tinere. Pentru a se înfăptui între națiuni sinteza eforturilor de inspirație atât de deosebite, ar trebui un centru de atracție extraordinar de puternic, care însă înzădar se caută în timpurile de față.

Ar mai fi, mai cu seamă, anumite rezerve de enunțat asupra paragrafului aceleasi rezoluțiuni, care „aprobă principiul grevei generale internaționale” în caz de amenințare cu războiul. E cu siguranță foarte plăcut că amenințarea cu greva generală să dea de gândit oamenilor de stat care ar îndrăzni să tulbure cu violență ordinea internațională. Însă se naște întrebarea, dacă paragraful ar putea reacționa asupra acelor cari ar avea de luat responsabilitatea periculoasă a acestei greve?

În fine ar trebui să ne mirăm de a nu găsi printre rezoluțiunile votate la Bale, cea mai mică aluziune la „**Dezarmarea morală**”, care de altfel era înscrisă în ordinea de zi și asupra căreia se preparase două raporturi. Ceeace s'a petrecut acolo este destul de semnificativ pentru a mai fi nevoie de comentariu. S'a prezentat o rezoluție de către raportor indicând în termeni foarte măsurati că „dezarmarea morală nu ar putea fi rezolvită definitiv decât odată cu soluția problemei „siguranța națiunilor.” Această rezoluție a fost concepută în termeni atât de moderați, încât a avut norocul de a nu ridica nici opoziția pacifiștilor. Cu toate acestea s'a găsit un pacifist german care a declarat că are nevoie să reflecteze asupra acestei soluțiuni și să consulte asociația sa. Și chestiunea pe care am putea să o credem atât de clară, destul de discutată în alte congrese anterioare, fu încredințată de comisiune cu majoritate de voturi, în seama unei adunări ulterioare. „Și astfel delegatul german își va putea face, în timp de un an, o idee clară despre problema fundamentală a întregului pacifism!”

Un om care poate lucra în domeniul artei, al științei sau al gândirii n'are ce căuta în politică.

„GIGANȚII“ AFACERILOR DIN AMERICA

CEI MAI BOGAȚI OAMENI

NICI un roman de aventuri nu e mai pasionant ca volumul pe care scriitorul american George F. Redmond îl dedică gloriei „Giganților financiari ai Americii.“

În număr de șaiszeci, acești „uriași ai finanței americane“ din vremurile noastre, au creiat, prin opera lor, prosperitatea Statelor-Unite.

John Rockefeller, regele petrolului, n'a donat mai puțin de 130 milioane de dolari universităților și laboratorilor științifice. Această sumă este încă mult inferioară celei donate de Andrew Carnegie, regele oțelului, pentru fundațiile sale, cari, în lumea întreagă, trec de 500 milioane dolari.

După ce a făcut și desfăcut averi enorme, Erward H. Harrison, regele căilor ferate, a murit, lăsând o avere de peste 500 milioane de dolari.

George Eastman a făcut din industria celuloizului a patra industrie americană. Teodor N. Vail, regele telegrafului și telefonului, și-a meritat epitaful laconic: „A apropiat popoarele“. Marshall Field, mare comerciant din Chicago, a fondat universitatea din orașul său natal, căreia i-a lăsat 8 milioane de dolari. Lui Henry L. Higginson, munificentele sale pentru litere și științe, i-au adus titlul de „prim cetățean al Bostonului“ din partea compatrioților săi recunoscători.

John Pierpont Morgan, miliardarul rege al oțelului și fondatorul, împreună cu Andrew Carnegie, al marelui trust „United Steel Corporation“ al cărei capital reprezintă mai mult ca jumătate din averea Statelor-Unite, este tatăl celui-lalt John Pierpont Morgan, unul din cei mai puternici și mai îndrăzneți financiari ai lumii noi.

Harry F. Sinclair, magnat al petrolului; John H. Hammond, unul din cei mai îndrăzneți ingineri ai Statelor-Unite, James J. Hill, fondatorul lui „Northern Pacific Railway“ precum și al serviciilor de navigație din Pacific; Henry C. Frick, regele coksului; Frank Vanderbilt, Edward Simmons și William Wrigley, regele publicității; John Dustin Archbold și Edward Doherty, regii transporturilor petroliste; Charles A. Coffin, regele electricității; John Jacob Astor care a debutat fără un dolar și a făcut o avere de peste 300 milioane dolari; simplul funcționar de bancă, Jacob H. Schiff, devenit financiar puternic, și-a întrebuițat averea enormă în opere filantropice pentru coreligionarii săi; Henry P. Davison, alt bancher celebru, a adunat peste 100 milioane de dolari pentru Crucea Roșie americană, în cursul războiului mondial.

George M. Pulman, constructor de material de cale ferată, a creat societatea Pulman, ale cărei beneficii anuale trec de 70 milioane dolari. Henry L. Doherty, regele petrolului care

a debutat ca vânzător de ziare, conduce pe „Cities Service Co. din New York.

Anthony J. Drexel are o avere mai mare ca toate băncile din Philadelphia la oaltă; e filantrop și mare amator de artă. George Westinghouse, inginer genial, împarte gloria universală a lui Edison ca inventator.

George F. Beker a creat muzee, opere sociale și laboratorii nenumărate; James H. Farrell a trecut în rândul regilor oțelului, Charles Hamilton Sabin prezidează pe „Guaranty Trust Co.“ cu un capital de 800 milioane dolari.

Henry Ford, faimosul industriaș care a revoluționat industria automobilistică, trece drept omul cel mai bogat din Statele-Unite. Cornelius Vanderbilt, regele transporturilor, a lăsat 105 milioane dolari moștenitorilor săi cari au mai înzecit această avere în industria căilor ferate. Coleman T. Dupont este un rege al minelor ca și Elbert H. Gary. Gugenheim împarte titlul de rege al metalelor prețioase cu John D. Ryan. Colonelul Samuel P. Colt este regele cauciucului și James Buchanan Duke, regele incontestabil al tutunurilor.

Charles M. Schwab, alt rege al oțelului; Quincy A. Shaw, rege al cuprului; William Rockefeller, rege al cuprului; Louis Franklin Swift, regele conservelor din Chicago; William Andrew Clarke, rege al minelor și unul din cei mai celebri colecționari de artă din Statele-Unite; William Wood regele textilelor; Ogdon Armour, regele grânelor care face tranzacții de peste 500 milioane dolari pe an și care a fondat instituții tehnice din cele mai ilustre; James Speyer, August Belmont, Henry Phillips, Samuel Insull, John H. Patterson; Cyrus Mac Cormick; Sidney Winslow, Otto H. Kahn, toți mari financiari, colecționari și filantropi.

Americanii sânt mândri de acești „regi“ ai afacerilor cari au acumulat averi colosale, au creat prosperitatea țării lor și au înzestrat-o cu fundații filantropice și intelectuale de-strălucire fără pereche.

Și acum să ne oprim nițel. Găsim de fapt câțiva oameni cumsecade între acești „giganți“, cari jertesc și pentru cultură și alte scopuri nobile, bani, în măsură mai mică sau mai mare, dar majoritatea lor, vai de ei, nu se gândesc la astfel de lucruri. Nu facem nici un comentariu, decât ne cugetăm, că dacă din aceste sume oribile, cari se învârt în jurul acestor „giganți“ muritori, numai jumătate s'ar rupe și s'ar da calicilor, orfanilor, văduvelor de război și bolnavilor din toată lumea, câte milioane de vieți nu ar putea fi mântuite dela ghiarele morții prea de timpuriu sosită și cât ar putea acei oameni lucra pentru binele obșteșc și propășirea generală a culturii? Oare astfel se gândesc, acești giganti în dolari,—dar pitici la suflete?...

Un vis de... aur

SUNT și astăzi oameni, cari cred în realizarea visurilor, dându-le o însemnătate mistică și trecând peste orice considerațiuni de ordin fiziologic. Astfel doamna Wilson soția unui modest fermier din Salisburg (America) a visat într-o noapte, că mergea la preumblare într-o pădure din apropiere. Deodată a observat că și-a pierdut verigheta de cununie. S'a dus s'o caute și a găsit-o la rădăcina unui arbore de lângă o stâncă. (Atât arborul cât și stâncă existau lângă moșia lor). Când s'a plecat să ridice inelul a dat peste o grămadă de aur.

A doua zi a povestit visul bărbatului ei, care a răs-o pentru naivitatea cu care-i spunea, să sape la rădăcina pomului, să vadă nu cumva dau de aur.

Visul miraculos însă nu dedea pace femeii. Ea a insistat mereu până când bărbatul a pus oameni să sape la rădăcina pomului.

După o săptămână de câteva ore muncitorii au dat intradevăr peste o mină de aur.

Fermierului nu-i venia să creadă ochilor. Cu toate acestea a vândut mina unei societăți engleze pe suma de 50.000 de lire englezești, ceea ce face astăzi 50 milioane de lei.

Dna Wilson doarme mereu, doar o mai visa ceva.

Palmele academice pentru doi clowni

MINISTRUL instrucțiunii publice din Paris anunță că a hotărât să confere fraților Fratellini mult râvnita decorație a Palmelor academice și că numele lor va figura pe noua listă, ce se va publica în curând, a celor distinși cu această onoare. Vestea a fost primită cu aprobarea universală la Paris, cei doi clowni renumiți, fiind de mulți ani favoriții publicului parisian. Frații Fratellini și-au dat în multe ocazii concursul profesional la diverse reprezentații de binefacere și distincția ce li se acordă acum se datorește atât acestui fapt cât și, mai ales meritelor lor artistice.

Cum a fost îmbălsămat Tut-ankh-amen ?

FELUL cum vechii Egipteni își îmbălsămau morții așa în cât „mumiile” lor să se poată păstra până în zilele noastre, a rămas aproape necunoscut. Totuși, dacă în amănunt, procedeul nu este încă deplin cunoscut, savanții de azi afirmă că procedeul ar consta cam în următoarele: Cadavrul era în primul rând spălat cu vin de palmier, după care era introdus pe dinăuntru mvrh și alte mirodenii menite să împiedice descompunerea cărnurilor. În urmă, cada-

vrul era cufundat în apă sărată, timp de două luni de zile. Când era scos din această baie, se spăla îngrijit cu untdelemn de cedru și în urmă era învăluit în benzi îmbibate cu gumă. Alte ori, baia de sare era înlocuită cu îngroparea în nisip foarte uscat, sau cu o baie de bithum. Adăogăm că prețul unei astfel de îmbălsămări, se ridica la aproape 200.000 lei.

Dirijabilul Dixmunde zboară deasupra Saharei

DIN Tunis se anunță că dirijabilul Dixmunde a fost semnalat la 26 Decembrie, ora 8, la 200 kilometri mai la sud de Insalah, îndreptându-se spre Hoggar.

Se confirmă în mod oficial că Dixmunde zboară peste deșert. Pe bordul dirijabilului sunt 50 de persoane.

Eminescu în ungurește

IN „Temesvári Hirlap” din 29 crt. d-l dr. Sziklay György, notar public din Deta, publică o serie de traduceri foarte reușite din Eminescu în limba maghiară.

Un submarin englez uriaș

SUNDAY PICTORAL informează că noul submarin uriaș englez Nr. 11 a atins la încercările făcute acum de curând, o înălțime de 32 noduri la suprafață. Submarinul va avea un echipaj de 100 oameni.

Amundsen spre Polul Nord

DIN Cristiania se anunță că Amundsen va întreprinde anul viitor, din Mai până în August, o nouă călătorie spre polul Nord, unde vrea să ajungă cu aeroplanul. De data aceasta exploratorul va face încercare din Spitzberg luând cu el trei aeroplane care se construiesc momentan la Friedrichshafen. Statele Unite au pus la dispoziția lui Amundsen pe locot. Davison, unul din cei mai capabili piloți americani.

Recordul mondial al telegrafiei fără fir

SE comunică din Nisa: În noaptea de 19 spre 20 Decembrie s'a bătut recordul mondial pentru transmisiunile prin telegrafie fără fir. Doi amatori, unul la Nisa și altul la Hartford (Connecticut) au stabilit legătura fără fir peste o distanță de 5000 kilometri și au ținut-o timp de două ceasuri. Amatorul francez a expediat cinci telegrame, la care americanul a răspuns prin două.

3000 femei în Egipt

au înaintat rugare către stăpânirea țării de acolo în care cer să se oprească fabricarea beuturilor îmbătătoare, așa cum a făcut America.

Groznic cutremur de pământ în America de Sud

O RAȘELE Chili și Cumbal distruse. Din Bogota, capitala republicii Columbia, se anunță că un puternic cutremur de pământ s'a deslășuit asupra Columbiei și Chili. Orașele Chili și Cumbal au fost distruse. Sunt numeroase victime omenești. La Cumbal au fost până acum scoși din dărâmături 85 de cadavre.

DIN Bogeta se anunță noui cutremure de pământ care au bătut mai cu seamă în Corrdilierii de răsărit. Cutremurul a distrus în parte 2 sate. Sunt mai mulți morți. Bogota a suferit din nou pagube materiale.

Un far incendiat în timpul unei furtuni pe mare

UN incendiu a izbucnit la farul Armen (Brest), situat într'un punct foarte primejdios pentru navigatori, în timpul unei furtuni. În tot cursul nopții gardienii farului au fost într'o situație foarte critică, de oarece valurile năprasnice ale mării acopereau farul, iar flăcările din interiorul farului, făceau imposibilă apărarea și stingerea incendiului. Cu mari dificultăți, focul a fost stins a doua zi de gardieni.

O donație a lui D'Annunzio

O CEREMONIE intimă a avut loc la Brescia cu ocazia căreia D'Annunzio a donat poporului italian casele și terenul ce-l posedă în comuna Gordone, împreună cu colecția de obiecte artistice, bronzuri și cărți.

Bețivă la 7 ani

PRODUCE senzație faptul că fetița Elena Moise, în vârstă de 7 ani, din com. Ciurea, având patima beției, a bătut o mare cantitate de spirit. În chinuitoare dureri a fost dusă la spital, unde a murit. Făcându-i-se autopsia, s'a stabilit că a murit din cauza puternicei intoxicații cu alcoolul; s'a mai stabilit că era o alcoolică în ultimul grad.

O prințesă maniacă

FACE mare senzație în Olanda sentința dată de judecătoria de ocol împotriva Prințesei ruse Lydia, măritată cu bogatul negustor Dickmann. Millionara rusoaică a fost pedepsită cu un an și jumătate închisoare pentru furt. Prințesa suferea de cleptomanie. Vizita marile magazine, de unde ascundea de fiecare dată lucruri de valoare.

Un institut al radiului în Argentina

LA Buenos-Aires s'a inaugurat institutul radiului. În cursul alocuției sale, decanul facultății a făcut elogiul soților Curie și geniului francez.